SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 389/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted] [redacted] zastúpeného JUDr. Jánom Notom, advokátom, Veličná 371, IČO 50 150 464, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v bližšie nešpecifikovanom konaní takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

2. Návrhu na odklad vykonateľnosti a návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v bližšie nešpecifikovanom konaní. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a prikázal mu vo veci konať a obnoviť procesný stav pred porušením. Sťažovateľ tiež navrhuje priznať mu náhradu trov konania. Zároveň sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 2 K 50/2016 z 20. októbra 2020 a vydal dočasné opatrenie, ktorým *„sa Okresnému súdu Banská Bystrica uloží právna povinnosť dočasne sa zdržať súdnej činnosti v konkurznom konaní, správcovi konkurznej podstaty dočasne uloží povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov spojených s výkonom jeho funkcie a veriteľom v konkurznom konaní dočasne obmedzí výkon ich práv a povinností spojených s ich postavením v konkurznom konaní“*.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:

3. Okresný súd vydal 20. októbra 2020 uznesenie č. k. 2 K 50/2016-2281 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktorým vyhlásil konkurz na majetok sťažovateľa.

4. Dňa 10. novembra 2020 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti uzneseniu okresného súdu. Odvolanie bolo podané elektronicky, a to prostredníctvom elektronicko-technického rozhrania Ústredného portálu verejnej správy „slovensko.sk“.

5. Dňa 23. decembra 2020 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie okresného súdu č. k. 2 K 50/2016 zo 4. decembra 2020, v ktorom okresný súd uviedol, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu podané v elektronickej podobe bolo podané bez autorizácie podľa osobitného predpisu, a keďže odvolanie nebolo následne do desiatich dní doručené v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitého predpisu, súd podľa § 125 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na podané odvolanie neprihliada. Okresný súd ďalej uviedol, že na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

II.
Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému postupu okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:
a) Postup okresného súdu, ktorý neprihliadol na podané odvolanie, je podľa sťažovateľa „absurdný“ a zakladajúci hrubé porušenie jeho základných práv a slobôd.
b) Okresný súd nepostupoval pri svojej činnosti v súlade s ustálenou praxou, pridržajúc sa zásad civilného procesu a poslaniu všeobecnej sústavy súdov, a jeho exces, ktorý tvorí vecný obsah ústavnej sťažnosti, je skôr ojedinelým vybočením zo zaužívaných zákonných postupov, pretože v iných právnych veciach pristúpil a pristupuje k výzve na opravu prípadných odstrániteľných vád podania a doplnenie jeho nedostatkov. Sťažovateľ poukázal na rozhodnutie v jeho inej právnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 64 C 259/2016, v ktorej zvolil okresný súd opačný postup a vyzval ho na odstránenie „vady“ v podmienkach konania či už elektronicky alebo v listinnej podobe. V rovnakých procesných otázkach, teda ten istý súd konal rôznym procesným postupom.
c) Podľa názoru sťažovateľa môže ísť nanajvýš o odstrániteľnú vadu podania, na odstránenie ktorej mohol okresný súd sťažovateľa vyzvať, no okresný súd túto živú právnu vec nepochopiteľne *„zarezal“*, ospravedlňujúc svoj postup pomýleným výkladom zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“).
d) Podľa názoru sťažovateľa je *„ústavne nekomfortné“*, aby odlišné možnosti realizácie podania na súd zakladali odlišné právne režimy v otázkach posúdenia procesných podaní, a tak aj rôzne šírky reálneho výkonu a obsahu základných práv a slobôd, a to aj s poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Sžo 505/2009 z 18. augusta 2010.

e) Sťažovateľ ani jeho právny zástupca nemôžu zodpovedať za bezchybnú funkčnosť pri prenose dát (certifikáciu podpisu) elektronickým prostredím. Obzvlášť keď je zrejmé, že právny zástupca by sa do systému bez svojho licenčného preukazu ani nemohol dostať a prihlásiť, čo znamená, že konajúcemu súdu by ani žiadne podanie nebolo doručené.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 a § 43 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 a § 124 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

9. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 70/2015, III. ÚS 402/2017, II. ÚS 154/2019). Totiž naďalej zostáva v platnosti zásada *„vigilantibus iura scripta sunt“*, t. j. bdelým patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

10. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016). Inak povedané, zákonnou

náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám, keďže v petite nie je jednoznačne identifikovaný sťažovateľom namietaný postup, ktorým mali byť porušené jeho práva, a súčasne v ňom nie je špecifikované (spisovou značkou) konanie, ktorého sa napadnutý postup týka.

12. Sťažovateľ síce v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti za *„právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, ktorým boli porušené jeho základné práva a slobody“* označil oznámenie okresného súdu č. k. 2 K 50/2016 zo 4. decembra 2020 doručené mu 23. decembra 2020, no uvedené nepremietol do petitu ústavnej sťažnosti, v ktorom sa domáhal konštatovania porušenia ním označených práv bližšie nešpecifikovaným *„postupom Okresného súdu Banská Bystrica“*.

13. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahovala návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) vymedzený v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a § 45 a § 123 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený úplne, presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci, pričom v dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia.

14. V súvislosti s uvedeným nedostatkom petitu, ktorý patrí medzi zákonom predpísané esenciálne náležitosti každého návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ústavný súd zdôrazňuje, že tento nedostatok nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo nad rámec a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybne formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľom z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd – s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom – ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí (m. m. I. ÚS 77/2019, II. ÚS 176/2020)

15. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa petitu ako esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019).

16. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa ústavnú sťažnosť v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa v celom rozsahu ústavný súd ani nemohol vyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia okresného súdu č. k. 2 K 50/2016 z 20. októbra 2020 a návrhu na vydanie dočasného opatrenia, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu vyplýva (pozri § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu implicitne prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd príjme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia okresného súdu, ako aj návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení nevyhovel. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že nie je splnená jedna zo základných podmienok pre vydanie rozhodnutia podľa § 129 zákona o ústavnom súde, a to tá, že návrh na odklad vykonateľnosti sa musí týkať rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu orgánu verejnej moci, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa a ktoré sú ústavnou sťažnosťou priamo napádané. Z obsahu ústavnej sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľ uznesenie okresného súdu, ktorého odloženia vykonateľnosti sa domáha, ústavnou sťažnosťou nenapadol. Uvedená podmienka, vyplývajúca rovnako z § 130 zákona o ústavnom súde, absentuje aj pri návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

18. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu